

Aan de gemeenteraad

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

Het college heeft op 7 februari 2023 een besluit genomen op de bezwaarschriften van studenten met betrekking tot de energietoeslag. Hiermee willen wij uw raad informeren over het genomen besluit.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

Toezegging Besluitvorming op bezwaarschriften energievergoeding studenten (23bb000167).

Toelichting:

In de Memorie van Toelichting op het wetsvoorstel voor de energietoeslag in 2022 heeft de minister Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen gemeenten geadviseerd studenten uit te sluiten van de energietoeslag. Het argument van de minister is dat de woonsituatie van studenten zeer divers is, en dat een categoriale regeling als de energietoeslag voor deze doelgroep minder geschikt is. Het Rijk heeft aan gemeenten geen middelen beschikbaar gesteld om energietoeslag toe te kennen aan studenten. Rotterdam heeft het advies van de minister om studenten uit te sluiten van de energietoeslag derhalve overgenomen. Het college verwijst studenten, zoals ook de minister meermaals heeft gezegd, naar de individuele bijzondere bijstand.

De Gemeente Rotterdam heeft momenteel meer dan 700 bezwaarschriften in behandeling van studenten die bezwaar hebben ingediend tegen de afwijzing op hun aanvraag energietoeslag. Aan de Algemene Bezwaarschriftencommissie (hierna: ABC) is gevraagd advies te geven over het te nemen besluit op deze bezwaarschriften. De commissie heeft geadviseerd de bezwaarschriften gegrond te verklaren, oftewel studenten in het gelijk te stellen.

Onderdeel van de motivering van het advies van de ABC is de verwijzing naar de uitspraak van de rechtbank Gelderland. In deze uitspraak is de betreffende student, die in beroep was gegaan tegen het besluit op bezwaar van de gemeente Nijmegen, in het gelijk gesteld door de rechtbank.

De ABC volgt met haar oordeel deze uitspraak. Daarnaast zijn naar het oordeel van de ABC de beleidsregels energietoeslag Rotterdam 2022 ondeugdelijk gemotiveerd, onredelijk en niet doelmatig.

Naar aanleiding van dit advies is besloten de contrairprocedure te starten. Deze procedure schrijft voor dat het college het definitieve besluit neemt op de bezwaarschriften.

Het college heeft besloten de ingebrachte bezwaren ongegrond te verklaren. Dit collegebesluit heeft betrekking op alle bezwaarschriften van studenten waarbij uitsluiting van de energietoeslag op grond van het ontvangen van studiefinanciering van toepassing is. Het college houdt hiermee vast aan de beleidsregels energietoeslag Rotterdam 2022¹ en het advies van het Rijk om studenten uit te sluiten van de energietoeslag.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

Financieel

Het gegrond verklaren van de bezwaarschriften zou hebben betekend dat de gemeente zich moet wenden tot het Rijk. Immers, het Rijk heeft geen middelen beschikbaar gesteld aan gemeenten om energietoeslag aan studenten toe te kennen. Het Rijk zou de extra kosten als gevolg van het gegrond verklaren van bezwaarschriften niet dekken.

In Rotterdam worden ongeveer 20.000 uitwonende studenten uitgesloten van de energietoeslag. Indien er wel uitgekeerd zou worden aan deze groep kunnen de kosten voor de gemeente oplopen tot 26 miljoen euro. Het college heeft niet de middelen (een deel) van deze kosten te dragen.

Het ongegrond verklaren van bezwaarschriften brengt als financieel risico het vergoeden van proceskosten met zich mee. Echter, als in (hoger) beroep wordt beoordeeld dat het uitsluiten van studenten onrechtvaardig is, dan heeft het college een sterkere grond om bij het Rijk aan te kloppen voor de vergoeding van de proceskosten en de extra kosten die gemaakt moeten worden voor het uitkeren van energietoeslag aan studenten.

Juridisch

Het college wenst te reageren op het oordeel van de ABC dat de beleidsregels ondeugdelijk gemotiveerd, onredelijk en niet doelmatig zijn.

De wetgever heeft aan het college expliciet de bevoegdheid gegeven en verzocht om studenten uit te sluiten. Deze lijn is in de landelijke Handreiking² welbewust verduidelijkt, gemotiveerd en uitgewerkt en wordt daarom door de gemeente Rotterdam gevolgd. Ook andere gemeenten, in ieder geval de andere drie grote gemeenten, volgen deze lijn. De Memorie van toelichting, Handreiking energietoeslag en de beantwoording van Kamervragen dienen als onderbouwing voor de motivering inzake het uitsluiten van studenten.

¹ [Beleidsregels energietoeslag Rotterdam 2022 | Lokale wet- en regelgeving \(overheid.nl\)](#)

² [Handreiking eenmalige energietoeslag 2022 \(stimulansz.nl\)](#)

Hierbij licht de wetgever toe dat bij de doelgroepen die uitgesloten zijn (bewoners van een inrichting, jongeren onder 21 en studenten) een individuele toets aan de orde is, omdat niet kan worden gesteld dat de kosten zich voor de hele groep voordoen. Bij niet alle studenten is de woonsituatie zo dat ze zelfstandige financiële verantwoordelijkheid hebben voor de gestegen energierekening.

De rechtbank in Gelderland heeft aangegeven dat het doel van de regeling is om met de eenmalige verstrekking van de energietoeslag te voorkomen dat huishoudens met een laag inkomen als gevolg van de sterk gestegen energielasten in financiële problemen komen. Ook studenten hebben vaak een laag inkomen en kunnen in precies dezelfde omstandigheden zitten als niet-studenten. De rechtbank stelt dat aan studenten de eis gesteld kan worden om een energienota te verstrekken waaruit de gestegen energiekosten blijken. Het college stelt dat het beoordelen of een huishouden daadwerkelijk is geconfronteerd met een gestegen energierekening haaks staat op de aard van de energietoeslag. De energietoeslag is namelijk een vorm van categoriale bijzondere bijstand. De categoriale bijstand is een uitzondering die slechts beperkt wordt ingezet, waarbij niet wordt gekeken of de kosten zich daadwerkelijk voordoen.

De grofmazige en categoriale opzet van de regeling is de uitkomst van de afweging tussen enerzijds het snel financieel ondersteunen van de grootst mogelijke groep met een laag inkomen en anderzijds de beperkte uitvoeringscapaciteit bij gemeenten. Omdat snelle individuele beoordeling niet mogelijk werd geacht en voor een te grote belasting zou zorgen, is voor de categoriale bijstand gekozen voor de doelgroep die het meest getroffen werd. Bij studenten kan dit niet op voorhand worden aangenomen. Daarom is de uitsluiting van studenten in redelijkheid opgenomen in de Beleidsregels.

Het college vindt dat het gemaakte onderscheid tussen studenten en niet studenten binnen de grenzen van de discretionaire bevoegdheid ligt. Aangesloten wordt bij de motivering zoals weergegeven in de Memorie van toelichting, Handreiking energietoeslag, de beantwoording van Kamervragen, de cijfermatige onderbouwing van de leefsituatie van de studenten in de gemeente Rotterdam en het later opgestelde advies van de Landsadvocaat van 6 december 2022. Het gemaakte onderscheid is daarmee legitiem, proportioneel en doelmatig.

Standpunt andere G4-gemeenten

Gemeenten Amsterdam, Den Haag en Utrecht verklaren bezwaarschriften van studenten ook ongegrond. In Amsterdam heeft zich onlangs de eerste beroepszaak voorgedaan.

Individuele bijzondere bijstand

Uiteraard wordt herkend dat studenten ook te lijden hebben onder de huidige energiecrisis. Daarom is de individuele bijzondere bijstand voor energiekosten beschikbaar voor studenten. Vanuit het Rijk is hier 3,2 miljoen euro voor beschikbaar gesteld. Deze regeling biedt een vangnet voor studenten die door de hoge energiekosten niet meer rond kunnen komen. De bijzondere bijstand verschilt onder andere van de energietoeslag, door de persoonlijke situatie van de aanvrager centraal te stellen. Zodoende kunnen studenten die niet rondkomen, op basis van hun persoonlijke situatie gecompenseerd worden via de individuele bijzondere bijstand.

Vervolg

Voor alle bezwaarschriften die zijn ingediend door studenten zal de ABC individueel een advies uitbrengen. Dit betekent in feite dat voor ieder bezwaarschrift ingediend door een student een individuele beoordeling plaatsvindt of er sprake is van de afwijsggrond 'het ontvangen van studiefinanciering'.

Dit betekent dat de studenten in kwestie in de komende weken hun besluit op bezwaar ontvangen.

Het college hoopt uw raad voldoende te hebben geïnformeerd en verzoekt uw raad de toezegging 23bb000167 die wethouder Yigit heeft gedaan als afgedaan te beschouwen.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

V.J.M. Rozen

De burgemeester,

A. Aboutaleb